

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОЕКТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Коледіна К.О., кандидат економічних наук,
Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3928-868>

Діяльність будь-якого підприємства – це сукупність його бізнес-процесів (тобто набору дій, які регулярно виконуються на підприємстві для отримання бажаного результату). В умовах високої конкуренції для подальшого успішного розвитку підприємствам необхідне підвищення ефективності бізнес-процесів. Існуючі методології моделювання бізнес-процесів спрямовані на аналіз і поліпшення бізнес-процесів, підготовку підприємства до автоматизації бізнес-процесів та розробку функціональних вимог до програмних комплексів, розробку нових для підприємства бізнес-процесів, повний реінжиніринг всієї функціональної системи підприємства або її найбільших компонент. Досягнення поставленої мети неможливе без організації системи управління, заснованої на розумному використанні сучасних інформаційних технологій. Більшість підприємств приходять до розуміння того, що для побудови ефективної системи управління з високим рівнем автоматизації процесів першим кроком є створення бізнес-моделі суб'єкта господарювання. Саме проектування бізнесу від стратегічних цілей до виконуваних бізнес-процесів операційного рівня дозволяє вибудувати ефективну архітектуру бізнесу. Прагнення підприємств до осмисленої автоматизації процесів зумовило вектор подальшого розвитку ІТ-індустрії в напрямку інтеграції програмних засобів підтримки проектування та автоматизації систем управління.

Одним із сучасних інструментів проектування бізнес-процесів є BPwin – потужний програмний продукт, за допомогою якого можна виконувати моделювання, аналіз, опис і подальшу оптимізацію бізнес-процесів. Перевагами цього продукту є те, що він підтримує відразу три стандартні нотації – IDEF0 (функціональне моделювання), DFD (моделювання потоків даних) та IDEF3 (моделювання потоків робіт). Ці три основних ракурси дозволяють описувати предметну область комплексно; повністю підтримує методи розрахунку собівартості за обсягом господарської діяльності (функціонально-вартісний аналіз); є стандартом де-факто, інтегрований з ERwin, Paradigm Plus тощо;

інтегрований з засобом імітаційного моделювання Arena; містить власний генератор звітів; має широкий набір засобів документування моделей та проектів [1]. Проте цей інструмент має певний недолік: при описі складних процесів схеми IDEF представляють собою нескінченну кількість взаємопов'язаних схем, які зовні дуже схожих, що ускладнює розуміння процесу в цілому.

ARIS – програмний продукт для моделювання бізнес-процесів підприємств, що пропонує розглядати підприємство з позиції 4-х поглядів (погляд на організаційну структуру, погляд на структуру функцій, погляд на структуру даних, погляд на структуру процесів). Для опису бізнес-середовища пропонується використовувати 85 типів моделей, кожна з яких представляє той чи інший аспект. ARIS надає великий вибір інтегрованих методик моделювання та забезпечує ефективну візуалізацію моделей, однак, як наслідок, ці методики надмірно деталізовані й вимагають освоєння досить складної системи позначень. Крім того, оптимізація в ARIS обмежена якоюсь універсальною постановкою завдання, що не дає можливості повноцінно врахувати специфіку роботи організації. І також використання ARIS доцільно на підприємствах зі значним оборотом, оскільки витрати на впровадження ARIS досить високі [2].

Business Studio – система бізнес-моделювання, яка підтримує повний цикл проектування та оптимізації системи управління підприємством: проектування → впровадження → контроль → аналіз. Система дозволяє вирішити такі завдання: формалізація стратегії (стратегічні карти) і контроль її досягнення; опис, проектування та оптимізація бізнес-процесів; розробка організаційної структури і штатного розкладу; формування технічних завдань на впровадження інформаційних систем для автоматизації бізнес-процесів. Основними недоліками є відсутність власного графічного редактора процесів, натомість використовується MS Visio, і жорстку прив'язку до обладнання, локальної мережі, крім того, не завжди можна бачити поточний стан бізнес-моделі.

Ramus є інструментом бізнес-аналітиків в проектах з побудови або реорганізації систем управління підприємством. Переваги Ramus включають можливість розробки систем класифікації та кодування підприємства з внутрішніми перехресними зв'язками, тісно пов'язаною з моделями процесів; генерація сайту, який покликаний забезпечити доступ до даних моделей процесів, системи класифікації та кодування, а також до різноманітної звітності через веб-інтерфейс; переглядати усю інформацію проєкту можливо через веб-браузер, вся інформація

проекту виводиться у вигляді набору HTML сторінок, або ж у вигляді сайту; використання технології Java при реалізації програмних модулів дозволяє використовувати Ramus під управлінням різних операційних систем та апаратних платформ; можливість розділити роботу над проектом між декількома розробниками шляхом використання функції розщеплення проекту без використання мережевої версії. Однак Ramus є сенс використовувати на досить великих і складних підприємствах, де його переваги виявляються в повній мірі. А основним недоліком є відсутність модуля автоматизації та необхідність тестування нових стратегій «в ручну».

Таким чином, можна зробити висновок, що для ведення невеликих за масштабами та тривалістю проектів раціонально використовувати BPWin та Business Studio, які не мають переваги у вигляді можливості «виконувати» побудовані процеси в реальному масштабі часу. Для великих і/або тривалих проектів більше підходить ARIS та Ramus, що надають значно більше можливостей по роботі з окремими об'єктами моделі.

Бібліографічний список:

1. Маклаков С.В. Моделювання бізнес-процесів з BPWin 4.0. М.: Діалог-МПФИ, 2002. 223 с.
2. Карабанов Б.М. П'ять кроків до процесного управління. URL: http://srinest.com/book_770.html (дата звернення: 01.04.2023).

УДК: : 65.014.1

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Курська А.А., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Сучасний стан агропромислового виробництва гостро вимагає підвищення ефективності управлінських процесів у всіх галузях АПК. Для досягнення цієї мети велику роль відіграє наукова організація управлінської праці (НОУП), адже технологічне відставання сільського

* Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор В.М. Нагасв